GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 53. *Duminecă, 8 (20) Martie.* 1887.

Brașovŭ, 7 Martie 1887.

Inainte cu câteva ḍile amŭ publicatŭ apelulŭ cu data 7 Martie 1887, pe care „comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidei naționale române“ îlŭ adreséză din Sibiiu alegĕtorilorŭ românĭ din Transilvania și Ungaria*).

In întroducere comitetulŭ ne spune, că s'au și începutŭ agitațiunile electorale pentr'unŭ altŭ periodŭ parlamentarŭ, care în viitorŭ va fi de cincĭ anĭ.

Apoi ne reamintesce, că *celelalte partide politice* „suntŭ dedate din vechime, din alte periode, a se organisa în modŭ fórte practicŭ“, ne asigură, că acéstă specie de organisațiune este permisă de legea electorală și că acele partide mai au și fondurĭ proprii de banĭ adunate pentru scopurĭ electorale.

In fine ne spune, că partidele celelalte îngrijescŭ la timpŭ ca sĕ controleze listele electorale pentru ca sĕ fiă asigurate după putință de numĕrulŭ alegĕtorilorŭ, fiă pentru dietă séu pentru alegerĭ municipale.

Tóte aceste ni le spune și ni le asigură comitetulŭ spre a ajunge la constatarea, că *acesta este alŭ cincilea circularŭ*, cu care se adreséză dela 1884 încóce în afacerile electorale atâtŭ către cei 165 membri ai conferenței electorale din Iuniu 1884, câtŭ și către toțĭ alegĕtorii românĭ.

Urméză o scurtă analisă a celorŭ patru circulare anterióre, în carĭ a culminatŭ activitatea de până acum a comitetului, alŭ căreia resultatŭ îlŭ resumă circulara din urmă, a cincea, cu cuvintele următóre:

»Din tóte acele 84 de cercurĭ electorale, ceea ce a primitŭ subscrisulŭ comitetŭ se reduce *mai numai la scuse*, precum de esemplu, că presiunea despotismului administrativŭ ar fi mai mare decâtŭ orĭ când altădată, că spionii, de carĭ este plină țéra, denunță chiar și convenirile familiilorŭ consângene; că se urmărescŭ persónele cele mai onorabile sub diverse pretexte de nimicŭ, prin urmare, că din cause de aceste *ómenii desgustațĭ* și amărîțĭ în sufletele lorŭ *nu mai simtŭ nicĭ o plăcere de a se aduna și consulta nicĭ chiar în casurĭ, în care permitŭ séu chiar cerŭ legile.*«

Descoperirea acésta orĭ cum amŭ întórce-o pe o parte séu pe alta și orĭ cum amŭ voì sĕ-o tălmăcimŭ mai multŭ séu mai puținŭ severŭ, cuprinde unŭ testimoniu de paupertate politică, care se resfrânge asupra activității comitetului electoralŭ permanentŭ din Sibiiu.

Este adevĕratŭ, că presiunea despotismului administrativŭ a ajunsŭ la culme; este adevĕratŭ că țéra aḍĭ e plină de spionĭ și de denunțianțĭ, cum se plângea și Mocsáry într'o broșură a sa; este adevĕratŭ că se urmărescŭ persónele cele mai onorabile sub diverse pretecste de nimicŭ; dér totŭ așa de adevĕratŭ este că cu ómenii, carĭ se *desgustă* în urma acestorŭ prigonirĭ nu se póte face politică, nicĭ chiar în afacerĭ electorale.

Cum s'a broditŭ, ca comitetulŭ din Sibiiu sĕ se adreseze „mai numai“ la ómenĭ *desgustațĭ*, carĭ nu mai simtŭ nicĭ o plăcere de a se aduna și consulta, nicĭ chiar în casurĭ, în carĭ permitŭ séu cerŭ legile?“

Orĭ dóră toțĭ ómenii noștri cu carte, menițĭ a fi conducĕtorii poporului în aceste timpurĭ de grea cercare sĕ fi căḍutŭ pradă bólei desgustului?

Și décă așa ar fi, décă comitetulŭ și-ar fi câștigatŭ convicțiunea, că toțĭ suntŭ desgustațĭ nu era óre datoria lui de a afla unŭ mijlocŭ spre a-i lecui de acéstă bólă periculósă, însuflețindu-i și îmbărbătându-i la luptă, arĕtându-le ce le stă înainte décă nu se vorŭ smâncì din brațele omorîtóre ale apatiei?

*) A se vedé »Gazeta Trans.« nr. 46 dela 28 Febr. (12 Martie) a. c.

Noi încă stămŭ în contactŭ destulŭ de strînsŭ cu poporulŭ și mărturisimŭ, că nu amŭ observatŭ ca ómenii sĕ fiă așa de „disgustațĭ“ de luptă cum pretinde apelulŭ comitetului din Sibiiu. Din contră noi amŭ primitŭ și primimŭ mereu plângerĭ, că ómenii ar fi gata sĕ se adune și sĕ lucre pentru apĕrarea lorŭ, căcĭ năvala dușmanilorŭ e cumplită, dér nu sciu încătrău și cum! Cine sĕ le dea acestorŭ bravĭ Românĭ direcțiunea, cine sĕ le arate drumulŭ adevĕratŭ, décă nu cei ce stau în fruntea conducerei?

Crede comitetulŭ, că a făcutŭ destulŭ spre a suprima desgustulŭ ómenilorŭ décă ne asigură, că elŭ „nicĭdecum nu se póte mulțumì cu scuse de aceste în afacerĭ electorale?“

Vedemŭ pe mulțĭ bărbațĭ de ai noștri fruntașĭ, că de pildă în afacerĭ economice se adună și se consultă cu plăcere, se constitue și mergŭ înainte. Cum de îi ajunge disgustulŭ tocmai atuncĭ, când e vorba de esistența și de libertatea lorŭ ca Românĭ în acestŭ statŭ?

Cu cestiunea sulevată de comitetŭ trebue sĕ ne ocupămŭ însĕ mai dela fundamentŭ. Deocamdată ḍicemŭ ceea ce amŭ ḍisŭ și în primăvéra anului 1884 în ajunulŭ luptelorŭ electorale de atuncĭ:

Ceea ce cere comitetulŭ în apelulŭ sĕu este o condițiune fără de care alegĕtorii noștri, puținĭ câțĭ suntŭ în urma nedreptei legĭ electorale nu potŭ se representeze interesele naționale ale poporului românŭ. Dorința nóstră cea mai fierbinte este, ca fiecare Românŭ bine sêmțitorŭ sĕ înțelégă, că datoria lui este de a conlucra din tóte puterile sale și cu tótă sinceritatea la opera organisărei alegĕtorilorŭ românĭ prin județe.

Cei 165 de membrii ai conferinței nóstre din 1884 nu trebue sĕ uite, că au luatŭ angajamentŭ solemnelŭ în fața națiunei, că vorŭ lucra cu tóte puterile și cu tóte mijlócele legale spre a promova causa națională conformŭ programei de acțiune, ce au stabilit'o în acea conferință... A lorŭ datoriă este de a veghia ca alegĕtorii noștri sĕ nu fiă sedușĭ și amăgițĭ de contrarĭ.

Despre unŭ lucru trebue sĕ fimŭ în clarŭ. De astădată se tractéză de aceea, ca alegĕtorii românĭ sĕ ia o posițiune câtŭ mai démnă și impuitóre față cu viitórele alegerĭ dietale, ér câtŭ pentru opera organisărei partidei naționale în sensulŭ adevĕratŭ alŭ cuvêntului, ea nu póte fi sĕvêrșită în câteva lunĭ, ci ea recere multe lupte, multă muncă și multŭ timpŭ. Chiar și acolo unde domnesce deplina libertate, organisarea partidelorŭ se sĕvêrșesce încetŭ și cu marĭ greutățĭ.

Sperămŭ, că toțĭ Românii binesêmțitorĭ din Transilvania și Ungaria vorŭ fi de acordŭ, că în fața primejdiei și a uneltirilorŭ dușmane ei trebue sĕ se grupeze cu toții în jurulŭ stégului limbei și alŭ naționalității române și sĕ nu lase ca flacăra certelorŭ și a desbinărilorŭ sĕ se aprindă în sînulŭ națiunei române, spre a ei perire!

Fi-vorŭ spargerĭ de capete la alegerĭ?

După cum amŭ comunicatŭ, deputatulŭ Neculae Bartha, printr'unŭ articulŭ publicatŭ în »Ellenzék«, face propunerea d'a se încheia unŭ pactŭ între partidele unguresci, guvernamentală și oposițională kossuthistă, fiindŭ că suntŭ timpurĭ neobicĭnuite și situațiunĭ estraordinare, în care se află Ardealulŭ, unde raporturile de posesiune unguresci suntŭ sdruncinate, rețéua de comunicaține în peire, *procedura penală o normă a stării de asediu*, organisarea jurisdicțiunilorŭ în multe locurĭ periculósă pentru statŭ. Mai e și altă cestiune, care vorbesce pentru pactare, ḍice Neculae Bartha, este: *rĕsboiulŭ.*

»Se ḍice că nu va fi rĕsboiu. Se póte. Vĕdŭ atâta, că Ungaria a acordatŭ în ḍilele acestea 70 milióne pentru scopurĭ militare, afară de posturile bugetului ordinarŭ,... deși deficitulŭ permanentŭ e de 40 milióne. De aci nu deducŭ cu hotărire rĕsboiulŭ, dér deducŭ că orĭ stămŭ la pragulŭ unorŭ fatale încurcăturĭ... orĭ că guvernulŭ și parlamentulŭ constau din risipitorĭ de nimica și lăudărošĭ miserabilĭ. Deórece nu potŭ crede, nicĭ accepta presupunerea din urmă, credŭ și mărturisescŭ că presupunerea dintéiu e adevĕrată. Trebue sĕ credŭ, că Ungaria se află în preséra unorŭ grele încercărĭ... Intr'unŭ asemenea momentŭ ne urimŭ, ne spargemŭ capetele reciprocŭ, suntemŭ despărțițĭ în două tabere și astfelŭ ușurămŭ dușmanului comunŭ problema“.

A doua cestiune e partea privitóre la *naționalitățĭ*. Autorulŭ articulului a învĕțatŭ din alegerile de până acum că: Ungaria autoritară se luptă în contra Ungariei care plătesce dărĭ. Nu ḍice că totŭ așa e și dincolo de muntele craiului, dér în Ardealŭ a fostŭ și va fi așa.

„Sĕ luămŭ aci atitudinea „frațilorŭ noștri românĭ“. Nu se potŭ ei împrieteni cu nimicŭ ce s'a creatŭ de 20 de anĭ. Avemŭ rege ungurescŭ — ei au numai împĕratŭ; avemŭ dietă unguréscă — ei numai conventiculŭ în Sibiiu; avemŭ libertate de pressă — ei o folosescŭ pentru abusurĭ; avemŭ libertatea vorbirei — ei o validitéză la hotărîrĭ secrete în adunărĭ secrete; avemŭ steagŭ naționalŭ — ei folosescŭ o altă patriă și arŭ voĭ sĕ o rupă p'acésta în bucățĭ«.

După aceste lacrĕmĭ de crocodilŭ vĕrsate pentru „nerecunoscința frațilorŭ românĭ“, carĭ nu se potŭ împrieteni cu aceea, că suntŭ despoiațĭ de apróape tóte drepturile lorŭ, că libertatea pressei și vorbirei e numai pentru Ungurĭ, că li-se contestă până și dreptulŭ d'a considera Ardealulŭ ca patria lorŭ, că — după cum însușĭ »patriotulŭ« kossuthist ḍice — Ardealulŭ se află în stare de asediu etc.. se întrébă: „E înțelepțescŭ lucru ca „aceștĭ frațĭ« sĕ ne afle pe noi Ungurii, în casŭ de rĕsboiu, despărțițĭ în două tabere?«

Vorbesce apoi Bartha Miklos de întărirea »ideei de statŭ maghiarŭ“ în Ardealŭ — érășĭ o »fericire“, cu care „frații românĭ« nu se potŭ împrieteni; ar dori ca autoritățile sĕ nu mai corteșéscă, ci mai bine sĕ se'nțelégă partidele între sine. Din tóte acestea reese — afară de șovinismŭ, intoleranță, tendințe de maghiarisare și altele — și temerea de spargerea capetelorŭ la alegerĭ și d. Bartha ar dori sĕ nu-lŭ tortureze acéstă temere.

Dér „Szekely Nemzet“ nu-i lasă acéstă mângăere și ḍice:

„Nu pré mirósă bine în tabĕra oposițiunei. Presupunemŭ acésta, fiindŭ că fóia clușiană a stângei estreme propune sĕ întrămŭ în comerțŭ pentru alegerile de deputațĭ și vrea sĕ fi ajunsŭ la convingerea, ca sĕ nu ne spargemŭ reciprocŭ capetele. Asta'i frumosŭ și laudabilŭ din partea lui „Ellenzek,“ décă se lasă de acestŭ vechiu obiceiu alŭ sĕu, din acestŭ punctŭ de vedere îlŭ salutămŭ că e pe cale a se îndrepta. Dér nu putemŭ accepta *modus procedendi* recomandatŭ de elŭ, adecă ca sĕ se facă *geșeft* cu fișpanii și cu conducĕtorii partidelorŭ.“

Fóia sĕcuiască ḍice că articululŭ din „Ellenzek“ dovedesce neîncrederea Kossuthistilorŭ în succesulŭ alegerilorŭ și dorința d'a-șĭ asigura vr'unŭ mandatŭ, căcĭ altfelŭ n'arŭ fi propusŭ sĕ nu'șĭ spargă Ungurii capetele. »Timeo Danaos et dona ferentes,« strigă „Szek. Nemzet“ și apoi sfêrșesce ḍicêndŭ, că oposițiunea nu e legală, că a năvălitŭ nóptea pe furișŭ unŭ cercŭ electoralŭ în Sĕcuime, cu totŭ pactulŭ ce sĕ făcuse, că ómenilorŭ ca Ugron Gabor nu li se póte încrede, că alegĕtorii sĕ nu se lase a fi sedușĭ cu promisiunĭ că li se facŭ căi ferate și băncĭ, sĕ fiă cu minte, căcĭ grele ḍile îi potŭ aștepta etc.

Cum vedemŭ la alegerile viitóre vorŭ fi spargerĭ de capete și încă cu vêrfŭ și îndesatŭ, căcĭ de aci înainte vorŭ trece cincĭ anĭ până la alte spargerĭ de capete. Prin urmare destulŭ timpŭ de vindecare e. Ar fi bine ca alegĕtorii ungurĭ sĕ'șĭ procure coifurĭ cu măscĭ de metalŭ. Paza bună feresce primejdia rea.

Atentatulŭ contra Țarului.

Asupra atentatului plănuitŭ contra Țarului, despre care ni se comunicase, se comunică următórele din Petersburgŭ:

Poliția secretă a fostŭ incunosciințată din afară — după cum se ḍice de poliția germană—

că se pregătesce unŭ atentatŭ şi că plănuita crimă are sĕ se comită Dumineca (cea trecută) dér n'a pututŭ sĕ dea nicĭ de urma conspiratorilorŭ, nicĭ de cartierulŭ conspiraţiunei. Ţarulŭ avea sĕ mérgă la catedrala fortăreţii, dér generalii Orşewsky, senatorŭ, şi Gresser, magistru supremŭ alŭ poliţiei, înduplecară pe Ţarulŭ sĕ plece cu o jumătate de óră mai târḑiu decâtŭ cum se fixase. La ora fixată pentru plecare, conspiratorii erau deja pe stradele pe unde avea sĕ trécă trăsura impĕrătéscă şi unŭ mare numĕrŭ de agenţĭ secreţĭ ai poliţiei isbutì sĕ aresteze 26 persóne pe distanţa dela palatulŭ Anicĭkov pănă la fortăréţă, şi de acolo pănă la gara Varşoviei. Mai târḑiu au fostŭ arestaţĭ încă 20 de indiviḑĭ. După cum se vorbesce, toţĭ arestaţii suntŭ studenţĭ, afară de unulŭ care e — femeiă.

Atentatulŭ acesta e cu totulŭ nou şi singuraticŭ, nefiindŭ pornitŭ nicĭ dela nihiliştii terorişti, nicĭ dela constituţionaliştĭ, nicĭ dela panslaviştĭ, dealtmintrelea din Februarie încóce s'au arestatŭ câte-va sute de persóne din diferite părţĭ ale imperiului, între carĭ mulţĭ oficerĭ. Se ḑice că atâtŭ Ţarulŭ câtŭ şi Ţarevna arŭ fi plânsŭ, cândŭ au auḑitŭ de atentatŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Se pare că încă în sesiunea acésta se va preseuta dietei unguresci *unŭ proiectŭ la legea glótelorŭ*, privitorŭ la pedepsirea obligaţilorŭ la glóte, carĭ fiindŭ convocaţĭ nu se presintă la trupă. După cum e informată o fóiă ungurésca, nepresentarea la trupă, după ce s'a făcutŭ convocarea, se califică ca deserţiune înaintea inimicului şi se pedepsesce cu 1—5 anĭ închisóre.

—x—

Studenţii ungurĭ dela universităţile din *Pesta* şi din *Cluşiu* au iniţiatŭ o mişcare cu scopŭ d'a face ca voluntarii pe unŭ anŭ în armata comună sĕ 'şĭ pótă depune esamenulŭ de oficerĭ în reservă în limba ungurésca. Deputatulŭ Münnich le-a promisŭ că va face totŭ posibilulŭ pentru ajungerea scopului. O deputaţiune de studenţĭ se va duce şi la ministrulŭ honveḑimei în acéstă afacere.

—x—

Museulŭ ungurescŭ din *Peşta* s'a înavuţitŭ cu nisce preţióse obiecte. In comitatulŭ Torontalŭ s'au găsitŭ deunăḑĭ pe pusta Cristurŭ şése blide (strachine) orientale de argintŭ.

—x—

In 18 (30) Martie se va ţiné *adunare generală estraordinară a comitatului Braşovŭ*, căreia îi va premerge în 17 (29) l. c. adunarea comitetului permanentŭ. Programulŭ adunărei este: 1. Emisulŭ ministrului de interne relativŭ la statutulŭ pentru îndepărtarea ascultătorilorŭ din sala de şedinţe 2. Emisulŭ minist. de interne relativŭ la statutulŭ despre abḑicerea de oficiu. 3. Emisulŭ ministrului de interne relativŭ la statutulŭ despre neputinţa de lucru în timpŭ mai lungŭ a amploiaţilorŭ séu a servitorilorŭ. 4. Emisulŭ ministrului de interne şi raportulŭ comisiunei relativŭ la statutulŭ comitatensŭ de pensionare şi în legătură cu acésta votarea unui aruncŭ la dare. 5. Lista alegĕtorilorŭ de deputaţĭ dietalĭ. 6. Raportulu relativŭ la construirea căii ferate pe teritoriulŭ comitatului. 7. Statutulŭ relativŭ la manipularea şi darea de sémă a socotelelorŭ în comunele comitatului, inclusive oraşulŭ Braşovŭ. 8. Statutulŭ relativŭ la pensionarea notarilorŭ comunalĭ. 9. Bugetulŭ oraşului Braşovŭ pre anulŭ 1887. 10. Decisiunea representaţiunei oraşului Braşovŭ relativŭ la modificarea statutului asupra taxelorŭ acciselorŭ. 11. Decisiunea a 5 comune din cerculŭ Sĕcelelorŭ relativă la încheiarea unui pactŭ cu oraşulŭ Braşovŭ în privinţa pădurilorŭ. 12. Decisiunea comunei Hĕrmanŭ relativă la împărţirea unei realităţĭ comunale de 374 jugĕre între locuitorii comunei.

—x—

Precum se comunică fóiei Kossuthiste din Cluşiu, comunele *Bacĭfalŭ şi Turcheşŭ* arŭ fi dispuse sĕ pacteze cu comuna orăşenéscă *Braşovŭ* în procesulŭ urbarialŭ dintre ele.

—x—

Cetimŭ în „Epoca:“ „Tĕnĕra nóstră compatriótă. d-şóra *Irena Belfiorŭ de Vlădaia*, care se află de puţinŭ timpŭ reîntórsă în ţéră..., este angagiată la Opera comică din Parisŭ, unde va debuta la tómna viitóre.“

—x—

Mercurĭ a muritŭ în *Bucuresci* mediculŭ de batalionŭ *Traianŭ Meţianŭ* şi a fostŭ înmormêntatŭ cu parada cuvenită. Rĕposatulŭ este ardeleanŭ.

—x—

D-lŭ *Mannlicher*, inventatorulŭ puşcei cu repetiţiă adoptată de guvernulŭ austro-ungarŭ, se află în Bucuresci, unde o comisiune militară română va face încercărĭ cu acéstă puşcă.

—x—

Ţĕranca Eva Ioanes din *Cozia*, comitatulŭ Hunedórei, se bolnăvise de supĕrare pentru perderea unui copilŭ. Bărbatu-sĕu o însoţì în ḑilele trecute la Deva, ca sĕ o aşeḑe în spitalŭ In strada spitalului femeia sĕ aruncă fără veste în fântână. tocmai când se petrecea p'acolo unŭ mortŭ la grópă. Bărbatu-sĕu se puse în gălétă şi se lăsà după ea în fântână dér neputêndu'o scóte singurŭ. până ce sĕ'i vină în ajutorŭ mai mulţĭ ómenĭ, se înecă femeia şi fù scósă ca cadavru.

—x—

Tribunalulŭ din *Deva* a condamnatŭ în sĕptĕmâna trecută pe Maria Nederţianŭ din Vadŭ, în verstă de 19 anĭ, la 10 anĭ închisóre acusată fiindŭ că 'şĭ-ar fi omoritŭ bărbatulŭ. In contra sentinţei s'a apelatŭ.

—x—

In ḑilele trecute unŭ economŭ din *Covasna* fù atacatŭ pe înserate de unŭ necunoscutŭ pe stradă şi bătutŭ aşa de rĕu, încâtŭ după scurtŭ timpŭ muri. Nefiindŭ nicĭ unŭ martorŭ la comiterea crimei, nu s'a pututŭ descoperì ucigaşulŭ. A fostŭ arestatŭ unu individŭ, dér dovedindu'şĭ nevinovăţia fù liberatŭ. In cele din urmă criminalulŭ, mustratŭ de consciinţă, mărturisì nevestei sale fapta. Femeia, care trăia rĕu cu bărbatu-sĕu, îlŭ denunţà imediatŭ tribunalului. Fiindŭ arestatŭ. mărturisì crima.

—x—

In comuna *Felmerĭ* au arsŭ în nóptea de 13 spre 14 Martie n. în scurtŭ timpŭ casele şi edificiile economice a 70 de locuitorĭ. Din norocire luândŭ vêntulŭ o altă direcţiune, a scăpatŭ comuna de periculŭ d'a fi prefăcută tótă în cenuşe.

—x—

Invĕţătorulŭ reformatŭ Stefanŭ *Hadady* din *Hosszu-Palyi* avea relaţiunĭ cu o femeiă de acolo, care îlŭ ameninţà că-lŭ împuşcă, nevoindŭ elŭ sĕ o ia de soţiă. Hadady însĕ prevenì acestei intenţiunĭ, deórece în ḑiua când s'a încheiatŭ esamenulŭ semestralŭ îşĭ puse capĕtŭ vieţii, împuşcându-se în inimă.

—x—

Concertŭ filarmonicŭ. La 5 Aprilie (24 Martie) societatea filarmonică va da unŭ concertŭ, la care va coopera şi virtuosulŭ în pianŭ d. *Victorŭ de Heldenberg* Bilete se găsescŭ în librăria d-lui Heinrich Zeidner din Têrgulŭ grâului.

Din memoriulŭ predicatorului Koch.

Detronarea prinţului Alexandru.

Étă cum povestesce prinţulŭ Alexandru de Battenberg însuşĭ păţaniile sale în ultimulŭ capitulŭ alŭ memoriului lui Koch:

„Lucrasem la 9 (21) Augustŭ pănă târḑiu nóptea; d'abia adormisem, când fui deşteptatŭ de unŭ sgomotŭ, ce venea despre coridorŭ. Era pe la ora 1 şi jumĕtate. De odată năvălì la mine în cameră servitorulŭ meu bulgarŭ Dimitrie şi strigà, tremurândŭ ca varga: „Sunteţĭ trădatŭ; vorŭ sĕ vĕ asasineze. Fugiţĭ până mai e timpŭ«! Eu sării din patŭ şi pusei mâna pe revolverŭ. Atuncĭ auḑii vocĭ de comande militare şi mĕ liniştii. Ḑisei lui Dimitrie: »Sunt scăpatŭ, armata e aci.“ Dér elŭ, totŭ tremurândŭ. îngânà ḑicêndŭ: Ba nu, fugiţĭ; tocmai armata vré sĕ vĕ omóre“. Atuncĭ, aşa cum eram, în cămaşă năvălii spre uşa ce ducea spre grădină; dér cum o deschisei auḑii focurĭ. Din tóte părţile se descărcau puşcĭ. De aceea trecui prin coridorulŭ celŭ întunecosŭ spre scara servitorilorŭ şi de aci în grădina de érnă, ca de acolo sĕ potŭ vedé ce se petrece şi décă mai este scăpare. Era aşa de întunerecŭ, încâtŭ nu-mĭ vedeamŭ mâna înaintea ochilorŭ, dér din linia de focurĭ a soldaţilorŭ, carĭ trăgeau, se putea recunósce, că totŭ palatulŭ era încungiuratŭ, şi că nu mai e vorbă de scăpare; glónţele isbeau pretutindenĭ în păreţĭ. Totdeodată auḑeam sute de vocĭ strigândŭ: »Dolu Kneaz“ (Josŭ cu prinţulŭ!). Mĕ întorsei în camera mea, spre a'mĭ lua uniformă. Aprinsei luminarea; dér îndată soldaţii traseră prin fereste. Stinsei luminarea şi câtŭ putui mai iute îmbrăcaiu uniforma, fără sĕ mai tragŭ ciorapĭ.

In timpulŭ acesta sgomotulŭ, zângănitulŭ armelorŭ şi sbieretele deveneau totŭ mai tarĭ. Eşii în coridorŭ. Aci fui împresuratŭ îndată de o mulţime de ómenĭ şi deşi ardea numai o luminare, am pututŭ vedé după lucirea baionetelorŭ, că împrejurulŭ meu erau ca la 150 ómenĭ. Nu era vorbă de resistenţă, fiindŭ aci numai doi gardienĭ. Aceştia erau sĕ dea focŭ, dér i-am opritŭ. Impinsŭ de acéstă mulţime, întrai în vestibululŭ palatului. In acestŭ momentŭ venì şi fratele meu. Unŭ elevŭ militarŭ insolentŭ luà o fóie de hârtiă de pe masă şi tótă céta, care se mirosea câtŭ de colo că era montată (séu indignată), strigà către mine sĕ-mĭ semnezŭ abdicarea. Unii dintre cei mai îndrăsneţĭ, anume căpitanulŭ Dimitriew, îmì puseră revolverele lorŭ sub nasŭ. Nu era posibilŭ sĕ stai de vorbă cu asemenĭ indiviḑĭ. Numai atâta le-am pututŭ spune: sĕ scrie ei, căcĭ eu nu sciu ce motivŭ sĕ dau pentru abdicarea mea Atuncĭ unulŭ din ei luà condeiulŭ şi începù sĕ scrie, dér în beţiă făcù atâtea pete şi murdării, încâtŭ elŭ însuşĭ nu fù în stare sĕ cetéscă ce scrisese. Ne avêndŭ în cătrău luai condeiulŭ şi scrisei pe acea hârtie: „Dumneḑeu sĕ apere Bulgaria! Alexandu“. Cum isprăvii îmĭ smulseră hârtia şi căpitanulŭ Dimitrew o puse în buzunarŭ, fără sĕ se fi uitatŭ la ea, aşa de agitatŭ era. Apoi ḑiseră sĕ mergŭ la ministerulŭ de rĕsboiu. Aci fui dusŭ într'o cameră şi afară. Unŭ oficerŭ se plimba prin odae cu revolverulŭ în mână.

Pe când eramŭ încă acolo, venì căpitanulŭ Benderew, cu mânile în busunarŭ, ca sĕ se delecteze privindu mĕ. Ilŭ întrebaiu: „Ce aveţĭ de gândŭ cu mine?“ Elŭ rĕspunse: „Vei merge în Rusia“. După o jumĕtate óră fui silitŭ sĕ mĕ urcŭ într'o trăsură, fără sĕ mi-se permită a lua şi pe fratele meu. Elŭ a trebuitŭ sĕ se urce în altă trăsură. Vedeam ca la 90 de ofiţerĭ, carĭ se uitau liniştiţĭ la plecarea nóstră. Plecarămŭ pe şoseaua Orhaniei, apoi cotirămŭ la drépta şi ca la 2 kilometre de Sofia ne oprirămŭ la o mânăstire miserabilă în Balcani-Etropol. Aci furămŭ conduşĭ într'o odaie strîmtă, plină de purecĭ, păduchĭ de lemnŭ şi de alte bidigănii, dér fără masă séu scaunŭ. La 2 óre nóptea fui deşteptatŭ. Mi-se aduseră haine civile din Sofia. A doua ḑi merserămŭ mai departe prin Taşkesen, unde ne oprirămŭ puţinŭ, până la Vracea. Drumulŭ era rĕu. Séra sosirămŭ la 10 óre. Oraşulŭ era ca mortŭ Nóptea o petrecurămŭ într'unŭ birtŭ ticălosŭ. Diminéţa la 6 óre pornirămŭ la drumŭ. La ḑece kilometre departe de oraşŭ, pe şoseaua ce duce spre Rahova, într'unŭ locŭ, unde de ambele părţĭ ale şoselei se întindŭ tufişurĭ, ne oprirămŭ deodată. Vĕḑui, cum oficerii se împrăştiară prin pădure; căutau ceva, se vede. Căutau unŭ locŭ potrivitŭ ca sĕ mĕ împuşte; aşa mi-a spusŭ mai târḑiu unŭ ofiţerŭ, pentru că în Vracea primiseră scirea, că o parte din trupe a refusatŭ sĕ depue jurămêntulŭ pentru guvernulŭ celŭ nou. După o penibilă jumĕtate óră plecarămŭ. După améḑĭ la 3 óre ajunserămŭ la Dunăre lângă Rahova. Acolo putui vorbi unŭ momentŭ cu căpitanulŭ unui vaporŭ austriacŭ, care 'mĭ propuse, sĕ viu pe vaporŭ, ca sĕ mĕ trécă în România la Pichetŭ. Dér nu fù posibilŭ. Am trebuitŭ sĕ întru în yachtulŭ meu, care venise dela Rusciuk şi, escortatŭ ca de o sută ómenĭ şi de mulţĭ oficerĭ necunoscuţĭ mie, pornirămŭ pe Dunăre la vale.

Eu şi fratele meu trebuiamŭ sĕ stămŭ în sala de mâncare, la ferestrile căreia erau câte 2 sentinele. Peste ḑi era o căldură nesuferită. Se dedea focŭ prea mare maşinei vaporului, ca sĕ mérgă mai iute şi sĕ se împedice vre-o încercare de scăpare ce s'ar fi pututŭ face din partea românéscă. Din fericire nu s'a făcutŭ, căcĭ oficerii aveau ordinulŭ ca sĕ mĕ împusce la cea mai mică încercare de fugă. Pe la mieḑulŭ nopţii trecurămŭ pe lângă Rusciuk, a doua ḑi la 2 óre după améḑĭ pe lângă Galaţĭ. De câte orĭ treceamŭ pe lângă vre-unŭ oraşŭ, soldaţii primiau ordinŭ sĕ se culce spre a nu fi vĕḑuţĭ. La 4 óre după améḑĭ sosirămŭ în fine la graniţa rusésca şi ne oprirămŭ la pichetŭ. La 5 óre ne duserămŭ cu trăsura la Reni. E curiosŭ, că la debarcaderŭ n'a fostŭ nimenĭ, nicĭ unŭ gendarmŭ. Unŭ oficerŭ se duse în oraşŭ unde auḑì, că eu nu potŭ fi primitŭ, deórece nu suntŭ instrucţiunĭ din Petersburgŭ. Rĕmaserămŭ decĭ pe navă. La 9 şi jum. óre a doua ḑi venì unŭ loc.-colonelŭ de gendarmĭ şi'mĭ arĕtă o telegramă dela Obrucew, că autorităţile din Renĭ sĕ expedieze pe prinţu de Battenberg la graniţă pe drumulŭ celŭ mai scurtŭ, comandantulŭ gendarmilorŭ e responsabilŭ de siguranţa prinţului, a cărui viéţă e în pericolŭ în Rusia. Eu rugaiu pe oficerulŭ rusŭ sĕ telegrafieze la Petersburgŭ întrebândŭ, décă n'aşŭ putea călĕtori pe la Galaţĭ şi prin România. Acesta era drumulŭ celŭ mai scurtŭ, dér venì rĕspunsulŭ, că prinţulŭ póte călĕtori numai pe la Woloczyska séu Varşovia.

Pe la 10 óre călcai pe teritoriulŭ rusŭ, luai cu fratele meu o trăsură şi urmatŭ de unŭ oficerŭ rusŭ şi de unŭ Bulgarŭ mĕ dusei la primarulŭ din Renĭ, unde mi se pregătise locuinţă.

Gazda era unŭ bulgarŭ prea de trébă. Eu nu eram încă liberŭ; înaintea casei steteau doi gendarmĭ călărĭ; în curte erau trei sentinele; peste nópte unŭ căpitanŭ de gendarmĭ dormea dinaintea uşii mele. In urma cererii mele guvernulŭ îmĭ puse la disposiţiă unŭ trenŭ specialŭ la Rasdelnaia. Diminéţa plecarămŭ la gară şi spre a nu căra în mână cutia cu banii de călĕtoriă, cumpĕrai o geantă dela maşinistulŭ, care-şĭ ţinea merinde în ea. Trenulŭ nostru plecà la 7 şi unŭ sfertŭ. In cupeulŭ de alăturĭ şedea unŭ pristavŭ poliţienescŭ şi trei gendarmĭ. Unde se oprea trenulŭ gendarmii se aşeḑau de ambele părţĭ ale întrării. Pe la 7 óre séra sosirămŭ la Bender. Acolo erau patru divisiunĭ de infanteriă şi una de cavaleriă (regimentulŭ tatălui meu Nr. 23 şi regimentulŭ archiducelui Ludovic Karl Nr. 24.) Cum întrà trenulŭ în staţiă, ḑării pe peronŭ unŭ publicŭ numerosŭ şi curiosŭ de a mĕ vedé. Contra voinţii mele se aprinseră luminărĭ în vagonŭ; acesta n'avea perdele, încâtŭ şedeam ca într'unŭ telinarŭ.

La 9 óre séra ajunserămŭ la Rasdelnaia, unde am trecutŭ într'unŭ cupeu de dormitŭ alŭ trenului acceleratŭ Odessa-Kiew, dimpreună cu unŭ altŭ pristavŭ şi doi gendarmĭ. La 10 óre sosirămŭ la graniţa austriacă unde fui salutatŭ cu entusiasmŭ. Acolo am cititŭ pentru prima dată, ce se petrecuse în Bulgaria.

Sunt prea obositŭ şi am suferitŭ teribilŭ în aceste optŭ ḑile. Torturile fisice n'au fostŭ nimicŭ, dér m'a rănitŭ profundŭ nerecunoscinţa poporului, pentru alŭ cărui bine credŭ că am lucratŭ neobositŭ; nerecunoscinţa armatei mele, pe care am condus'o la victoriă; ş'apoi situaţia dorerósă, în care am fostŭ cincĭ ḑile, nesciindŭ décă într'unŭ momentŭ séu altulŭ nu va trebui sĕ morŭ o mórte miserabilă de mâna vre unui criminalŭ — acésta a fostŭ prea multŭ!«

Lucrarea pămêntului.

D-lŭ N. N. Andronescu, inginerŭ economŭ, publică în „Gazeta Săteanului“ din Rîmniculŭ Săratŭ (România) urmĕtorulŭ articulŭ:

Primăvéra cu deliciile sale, carĭ pe toţĭ îi înveselesce — se apropiă cu paşĭ repeḑĭ! Pentru agricultorŭ reîncepe munca seriósă; speranţele 'i se reînoiescŭ şi peste curêndŭ unulŭ se va îndrepta spre coşarulŭ în care lângezeşce plugulŭ sĕu, altulŭ spre bătătura unde părăsitŭ de cu tómnă plugulŭ ruginitŭ s'a îngropatŭ puţinŭ în pămêntŭ prin greutatea sa şi unŭ alŭ treilea spre

vr'unŭ orăşelŭ pentru a-şĭ cumpăra vre-unŭ plugŭ séu grapă.

Cu luna lui Martie începe aratulŭ câmpului. In acéstă lună seceta este favorabilă agriculturei. Lucrarea pământului şi semĕnatulŭ suntŭ cele mai însemnate şi preţióse lucrărĭ în gospodăria agricolă. De multe orĭ însĕ cultivatorulŭ privesce cu nepăsare sfaturile ce i se dau în acéstă privinţă şi se bizuesce pe: *ce o da Dumnedeu*

Noi ne facemŭ o plăcută datoriă d'a reaminti cultivatorilorŭ cetitorĭ ai „Gazetei Săténului" *condiţiunea principală* dela care atêrnă isbânda lucrărei lorŭ. Şi în agricultură mai în totd'auna suntŭ unele condiţiunĭ reuşite, carĭ ne vestescŭ că, décă şi în viitorŭ condiţiunile de vegetaţiune suntŭ normale, agenţĭ naturalĭ propicĭ (priincioşĭ), ne putemŭ ascepta la o bună isbândă. De pildă: décă semĕnăturile au săltatŭ bine şi câmpulŭ este potrivitŭ acoperitŭ de verdele nădăjduitorŭ alŭ semĕnăturilorŭ, atuncĭ — putemŭ dice, că *jumătate recolta e asigurată.*

Şi pentru a puté dice acésta, trebue sĕ ne pregătimŭ de cu vreme. După ce vomŭ ara pământulŭ în condiţiunile cerute, adică la vreme, *când va fi sbicitŭ, svântatŭ bine, la o adâncime potrivită şi în raportŭ cu constituţiunea câmpului şi îlŭ vomŭ mărunţi bine cu grapa,* sĕ aruncămŭ sĕmenţa bine curăţită şi încercată în puterea ei de încolţire. Astfelŭ ne vomŭ putea ascepta la unŭ rodŭ îmbelşugatŭ, în proporţiă cu proprietăţile fisice şi chimice ale pământului şi pe câtŭ agenţii atmosfericĭ vorŭ fi propicĭ.

In generalŭ semĕnatulŭ timpuriu nu a amagitŭ asceptările cultivatorilorŭ şi décă timpulŭ nu e ploiosŭ este bine a se grăbi cu facerea semĕnăturilorŭ. Şi acéstă lucrare este fórte însemnată, secondéză însĕ partea despre care ne ocupămŭ în acestŭ studiu.

Lucrarea pământului constă în aratŭ, grăpatŭ şi tăvălugitŭ.

Observaţiunĭ îndelungate asupra pământului orĭ experienţa din practică în privinţa celei mai bune execuţiunĭ a aratului, ne póte garanta cu siguranţă isbânda muncei nóstre In generalŭ arătura trebue făcută astfelŭ, ca *lucrarea pământului* sĕ sporéscă fertilitatea câmpului, întrebuinţândŭ cu chibzuinţă timpulŭ şi puterea lucrătóre.

Prin lucrarea pământului, părţile căutate de plante trebuescŭ înmulţite, pătura vegetală adâncită, orĭ preschimbarea absorbirei şi proprietăţilorŭ fisice ale pământului şi stârpirea buruenilorŭ.

Condiţiunile esenţiale în care trebue făcută arătura sistematică suntŭ: 1) Timpulŭ, 2) Adêncitulŭ, 3) Forma suprafeţei, 4) Numĕrulŭ şanţurilorŭ pentru scurgerea apei séu pentru păstrarea umedelei etc.

1) *Timpulŭ aratului* atârnă mai cu sémă dela gradulŭ de umedélă a pământului. Pământulŭ nu trebue sĕ fiă nicĭ prea umedŭ dér nicĭ prea uscatŭ, ci trebue sĕ se afle tocmai în acelŭ gradŭ de umedélă în care se póte mai lesne sfărâma şi în care plugulŭ întâmpină mai puţină resistenţă.

Pământulŭ trebue sĕ fiă svântatŭ. Mai cu sémă primăvéra înaintea facerei semĕnăturei şi când soiulŭ pământului este lutosŭ, cleiosŭ, vêrtosŭ séu scorţosŭ, trebue sĕ ne ferimŭ d'a face arătura pe timpŭ de plóe séu când pământulŭ e prea umedŭ. Aratulŭ în aceste împrejurărĭ e mai puţinŭ primejdiosŭ, tómna şi în pământurĭ uşóre, nisipóse. Arătura făcută pe timpŭ de umedélă are inconvenientulŭ că lasă brasde întregĭ împreunate fără a le mĕrunţi; astfelŭ că svântându-le apoi vêntulŭ, aerulŭ séu sórele, cu greu le potŭ mărunţi. — Asemenea şi buruenile, cu greu se potŭ scóte din pământulŭ umedŭ.

2. *Adêncitulŭ.* Mijloculŭ unei bune pături vegetale trebue sĕ aibă, în generalŭ, adêncimea de 22—24 centimetre. La acéstă adêncime potŭ propăşi mai tóte plantele nóstre cultivabile. Dér a ara mereu la aceeaşĭ adêncime este vătămătorŭ câmpului, căcĭ cu timpulŭ se formézâ la basă unŭ stratŭ, care împiedică pĕtrunderea umedelei şi a rădĕcinilorŭ; *de aceea se şi ară la diferite adâncimĭ, după trebuinţă.* Décă se ară îndată după brăzdare, pentru a se face sĕmĕnătura, atuncĭ o adêncime de 12—15 centimetre este de ajunsŭ. Brăzdarea preparatoriă se póte face când mai adêncŭ, când mai superficialŭ, după imprejurărĭ.

Acéstă regulă este bună, mai cu sémă décă urmămŭ principiulŭ: Nicĭ o regulă fără esceptiune. Căcĭ de multe orĭ suntemŭ siliţĭ a face esceptiune.

Brăzdarea, după care urméză sĕmĕnatulŭ, trebue însĕ făcută din capulŭ loculuĭ bine şi la o adêncime hotărâtă (15—20 ctm.), pentru ca plantele cele tinere sĕ se pótă nutri bine şi tóte organele lorŭ sĕ se pótă desvolta, mai cu sémă pentru desvoltarea rădĕcinilorŭ trebue sĕ preparămŭ o basă solidă. Nu fără dreptŭ, nădăjduimŭ la o bună recoltă, vĕdêndŭ crescerea regulată a plantelorŭ tinere.

Pentru acestŭ scopŭ dér, trebue sĕ aruncămŭ sĕmenţa într'unŭ câmpŭ sănătosŭ şi fragedŭ, în partea pământului care este mai bogată în corpurĭ nutritóre solubile şi care contribue la desvoltarea primelorŭ rădĕcinĭ plăpânde.

Unŭ pĕmêntŭ tare, unde aerulŭ nu póte în de ajunsŭ pătrunde, nu va contribui niciodată la desvoltarea plantelorŭ. Din acéstă causă arătura făcută la o adêncime mijlociă (12—15 ctm.) este cea mai bună pentru sĕmĕnătură. Arătura mai adêncă (22—24 ctm.) pentru prepararea pământului.

3 şi 4. *Forma suprafeţei câmpului şi numĕrulŭ şanţurilorŭ pentru scurgerea apei séu pentru păstrarea umedelei,* nu suntŭ de locŭ luate în consideraţiune la noi (în România), pre când în realitate suntŭ de o mare insemnătate, mai cu sémă la noi unde extremele în raportŭ cu clima şi cu accidentele ei, suntŭ de unŭ ordinŭ înaltŭ. Ar fi de doritŭ sĕ vedemŭ aceste sisteme introduse şi în agricultura nóstră odată cu asolamentele şi întroducerea culturei plantelorŭ de nutreţŭ.

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1887.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1886—87.

(Urmare.)

Pentru facerea acestei publicaţiunĭ se prevĕduse în budgetulŭ nostru pe 1885—86 suma de 2000 lei; cu acéstă sumă s'a putută face d'abia începutulŭ publicaţiunii; pentru continuarea ei Ministerulŭ Instrucţiunii publice a datŭ din fondurile sale Academiei unŭ însemnatŭ ajutorŭ, mulţumindu-se a i se da numai 200 exemplare, rĕmânêndŭ celelalte proprietatea Academiei.

Acéstă lucrare însemnată şi merituósă a colegului nostru va atrage deosebita atenţiune a Academiei, şi merită tótă recunoscinţa nóstră pentru munca şi iubirea cu care a fostŭ desăvêrşită.

4. Conformŭ decisiunii luate în sesiunea generală trecută s'a începutŭ tipărirea Istoriei lui Herodotŭ în traducerea premiată făcută de d-lŭ D. I. Ghica. Acéstă traducere este însoţită de textulŭ originalŭ şi de notele filologice, istorice şi archeologice ale traducĕtorului. Tipărirea a începutŭ cu cartea I şi s'au tipăritŭ până acum 3 cóle (48 pagine) în carĭ se cuprindŭ capitolele 1—31.

Pentru a se uşura supraveghierea tipărirei, Delegaţiunea a decisŭ ca acéstă lucrare sĕ se esecute la Berlinŭ, unde se află traducĕtorulŭ. Tipărirea se va continua şi putemŭ spera că în anulŭ viitorŭ se va termina primulŭ volumŭ, cuprindêndŭ întrégă cartea I.

5. In sesiunea generală din 1885 Academia a primitŭ propunerea făcută de d-lŭ P. Ispirescu, tipografulŭ Academiei, care se oferia a face pe comptulŭ sĕu o ediţiune nouă a Istoriei lui Mihaiu Vitézulŭ de N. Bălcescu. In decursulŭ anului s'a făcutŭ acéstă nouĕ ediţiune întocmai după cea dela 1878, sub controlulŭ minuţiosŭ alŭ Secretariatului. Conformŭ propunerii aprobate, s'au depusŭ la Academiă 345 exemplare, celelalte rĕmânêndŭ proprietatea tipografiei pentru scóterea cheltuelilorŭ şi a beneficiului sĕu.

6. La acestŭ locŭ am onóre a aduce la cunoscinţa D vóstrĕ, că Delegaţiunea a îngrijitŭ ca depositulŭ publicaţiunilorŭ Academiei, care nu se póte păstra în localulŭ multŭ prea strimtŭ de care dispunemŭ, sĕ fie bine aşedatŭ într'o magaziă închiriată în oraşŭ; şi că, spre a întêmpina o eventuală nenorocire de focŭ, depositulŭ a fostŭ asiguratŭ.

7. *Magnum Etymologicum Romaniae.* — Şedinţa din 23 Martie din sesiunea generală a anului 1884 a fostŭ cea mai solemnă din tóte şedinţele câte a ţinutŭ Academia nóstră din înfiinţarea ei până astădĭ. Ea a fostŭ preşedută de MM. LL. Regele şi Regina. Auguştii membri şi Protectorĭ ai Academiei. In acéstă şedinţă M. S. Regele a rostitŭ memorabilulŭ sĕu discursŭ, care va rĕmâné neuitatŭ în memoria nóstră a tuturora, şi care stă ca o dovadă vie, că Maiestatea Sa a îmbrăţişatŭ de multŭ, în înalta sa solicitudine, întréga nóstră viéţă, apreţiindŭ importanţa cea mare a studiului limbei şi istoriei românescĭ pentru cultura naţională. M. S. Regele a pusŭ în acea şedinţă în esecutare o mare ideiă, a căreia realisare nu rădică numai Regatulŭ în ochii lumei sciinţifice, dér va avé o influenţă capitală asupra desvoltărei limbei românescĭ. Fiecare din D-vóstră înţelege că vorbescŭ de *Magnum Etymologicum Romaniae,* care se publică astădĭ de Academiă, prin munificenţa adevĕratŭ regală a prea înaltului şi iubitului nostru Protectorŭ.

M. S. Regele, binevoindŭ a apreţia în 1884 silinţele ce-şĭ dă Academia pentru strângerea şi publicarea materialelorŭ necesare la studiulŭ istoriei naţionale, a disŭ: „Trebue sĕ ne ocupămŭ şi de viitorŭ... de limba »nóstră, care s'a păstratŭ neatinsă în câmpiile roditóre „ale Dunării, în plaiurile mărеţe ale Carpaţilorŭ.... Ce »sarcină mai dulce póte avé Academia decâtŭ a lua „sub paza sa acéstă limbă veche pe care poporulŭ o »înţelege şi o iubesce? Mănţinemŭ dér aceste frumóse „expresiunĭ întrebuinţate de străbunĭ, şi nu ne temernŭ „de cuvinte carĭ au căpĕtatŭ de vécurĭ împământenirea. „*Superflua non nocent.*

„Ce limbă are noroculŭ de a dispune de patru »cuvinte pentru o însuşire, care trebue sĕ fie mândria „fie-cărui poporŭ, care trebue sĕ fie scrisă pe stégulŭ »fiecărei armate: *voinicíă, vitejiă, bravură, eroismŭ?* Sĕ »ne ferimŭ însĕ de o îmbelşugare de expresiunĭ mo„derne, care, nepunêndŭ o stavilă la timpŭ, va înstrăina „poporului limba sa.

„Am fostŭ îndemnatŭ a rosti aceste câteva cuvinte „prin dragostea ce am pentru frumósa şi bogata limbă „română, şi fiindŭ încredinţatŭ că dorinţa mea — în»drăsnescŭ a dice: şi a Academiei — nu va rĕmâné unŭ „*pium desiderium.*

»Supunŭ dér la chibzuirea D-vóstrĕ, décă nu arŭ »fi folositorŭ de a face unŭ felŭ de »*Etymologicum mag„num Romaniae*", conţinêndŭ tóte cuvintele vechĭ, carĭ „altmintrelea vorŭ fi perdute pentru generaţiunile viitóre: „*Verba volant, scripta manent.*« (Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUCURESCI, 19 Martie. — Camera a primitŭ cu 86 contra 8 voturĭ (2 obţinerĭ) tractatulŭ de comerţŭ româno-germanŭ.

Părechia regală a plecatŭ aséră la Berlinŭ.

SOFIA, 19 Martie. — Zankoviştii arestaţĭ aci au fostŭ liberaţĭ toţĭ. Karavelov şi amicii lui se ţinŭ încă arestaţĭ.

CONSTANTINOPOLŬ, 19 Martie. — Căpitanulŭ Nabokov, autorulŭ revoltei din anulŭ trecutŭ în Burgas, a formatŭ din Muntenegrenĭ o bandă, ca în fruntea lorŭ sĕ pĕtrundă în Rumelia orientală. Din partea Turciei şi Bulgariei s'au luatŭ mĕsurĭ.

DIVERSE.

Clubulŭ celorŭ scurţĭ de vedere. In Parisŭ se înfiinţă mai deunădĭ unŭ clubŭ în care se admitŭ ca membrii numai cei scurţĭ de vedere, precum în clubulŭ chelilorŭ din Berlinŭ se primescŭ numai cei chelĭ. Pentru a fi admisŭ, trebue în tocmai ca la assentare a se da probe de vedere scurtă. Celŭ care are ochĭ bunĭ se respinge fără îndurare. Clubulŭ va avé unŭ despărţĕmêntŭ de dame şi unulŭ de bărbaţĭ. Preşedintele celui dintêiu este pentru vederea sa scurtă multŭ şicanatulŭ criticŭ Sarcey, vice-preşedinte va fi Aurelien Scholl. In despărţĕmêntulŭ damelorŭ s'a alesŭ unanimŭ ca preşedintă cântăréţa de operete Iudic. Acésta vede atâtŭ de rĕu, încâtŭ e silită sĕ numere paşii pe scenă spre a ajunge la acele locurĭ, ce i le prescrie rolulŭ şi de multe orĭ i s'a întêmplatŭ ca la finele piesei sĕ cadă în braţele vre-unui contrarŭ. Purtarea de ochelarĭ în lăuntrulŭ clubului este strictŭ oprită, deórece ar turbura tótă petrecerea.

***

Unŭ nou mijlocŭ contra difteritei. — Intr'unŭ satŭ din comitatulŭ Hunedórei au descoperitŭ ómenii cei mai esperţĭ următorulŭ mijlocŭ de vindecare în contra difteritei: Nouĕ femei dêtrâne se întrunescŭ la 9 óre séra, formézâ şedêndŭ unŭ cercŭ şi torcŭ; din firele tórse se urdesce o pândă din care se cóse apoi o cămaşe şi o părechiă de ismene. Acestea se umplu cu pae şi se ducŭ încă în aceeaşĭ nópte în capulŭ satului unde se aşédă ca momâi spre a spăria difterita; îndată ce s'a făcutŭ acésta, trebue sĕ jóce cele 9 femei bĕtrâne împrejurulŭ momâei la sunetele unui fluerŭ ciobănescŭ şi îngerulŭ sugrumătorŭ alŭ copiilorŭ nu mai póte intra în satŭ. Cămaşa cea umplută cu pae — ca scutŭ alŭ feteţelorŭ — precum şi ismenele — ca scutŭ alŭ băeţilorŭ — stau şi adĭ încă la capĕtulŭ satului ca mijlocŭ de apĕrare contra difteritei

(† NECROLOGŬ.) — Paraschiva Florea de Iuga (născută Nicolau) a încetatŭ din viéţă în 6 (18) Martie 1887 la 6 óre diminéţa în etate de 73 de anĭ, după împărtăşirea cu sfintele taine. Despre acéstă irreparabilă perdere incunosciinţămŭ cu inima plină de durere pe tóte rudeniile, pe toţĭ amicii şi cunoscuţii. Rĕmăşiţele pământescĭ ale repausatei se vorŭ ridica din paraclisulŭ bisericeĭ sf. Nicolae din Scheiu şi se vorŭ aşeda la loculŭ de odihnă Duminecă în 8 (20) Martie la 3 óre p. m. Braşovŭ, 6 (18) Martie 1887.

Zoe D. Ioncioviciŭ, Maria F. Iuga, fiice. *Dimitrie Ioncioviciu*, ginere. *Ecaterina Marinoviciŭ, Anastasia Datco,* surorĭ. *George Nicolau,* frate. *Agapia Crisanŭ, Cornelia Marinoviciu, Maria Ceuşanu,* nepóte.

Fiă-i ţĕrina uşórăl

RECTIFICARE. — In Nr. de erĭ alŭ fóiei nóstre, articululŭ de fondŭ, alineatulŭ 4, sĕ se cetéscă: „Décă creatorii dualismului au credutŭ, că va fi cu putinţă a suprima în Austria popórele negermane, cum suprimă Ungurii popórele nemaghiare, atuncĭ etc.; ér la „Scirile dilei", şirulŭ 20 de susŭ, în locŭ de: „N'avea dreptŭ Mocsary", sĕ se cetéscă: *Avea dreptŭ Mocsary.*.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Martie st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	101 50	Bonurĭ croato-slavone	104.50
Rentă de hârtiă 5%	89 30	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 —	Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	89.—	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —	Renta de hârtiă austriacă	80 55
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25	Renta de arg. austr.	81 30
Bonurĭ rurale ungare	104.25	Renta de aurŭ austr.	113 15
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Losurile din 1860	133.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.25	Acţiunile bănceĭ austro-ungare	876 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25	Act. bănceĭ de creditŭ ung.	295.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 20	Act. bănceĭ de creditŭ austr.	285.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.00
		Napoleon-d'orĭ	10.10
		Mărcĭ 100 împ. germ.	62 62
		Londra 10 Livres sterlinge	127.80

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 19 Martie st. n. 1887

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.42	8.47
Argint românesc	8.40	8.45
Napoleon-d'orĭ	10 07	10 10
Lire turcescĭ	11.43	11.46
Imperialĭ	10.43	10.46
Galbenĭ	5 94	5·98
Scrisurile fonc. »Albina«	101.—	102.-
Ruble Rusescĭ	113.—	114.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

INVITARE,

la adunarea generală a societăţii braşovene pentru ajutorarea arestanţilorŭ pe ḑiua de

8 (20 Martie) 1887 la 11 óre a. m.

în sala sfatului din piaţă, la care se invită cu referinţă la §. 10 din statute onor. membrii ai societăţii.

Braşovŭ 4 (16) Martie 1887. *Presidiulŭ.*

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.